

Сравнителен анализ на някои показатели на туберкулозната заболяемост във Варненски регион през 2007 и 2008 година

Габриела Цанкова

Comparative analysis of some index of tubercular morbidity in Varna region in 2007-2008: Tuberculosis is one of the wide spread infections. One third of the world's population is infected with *M. tuberculosis*. Bulgaria is a country with intermediate incidence of tuberculosis – 40/100 000 population. It is implemented a research of the tubercular morbidity in Varna region in 2007- 2008 by most means of assessment of the distribution by sex, age, form of tuberculosis. The received results present the number of new patients is 143 in 2008 wich is with 37 more in comparison with 2007. The cases of pulmonary tuberculosis have increased with 36 this year.

Key words: tuberculosis, morbidity, risk factors

ВЪВЕДЕНИЕ

Туберкулозата е глобален проблем с огромно здравно и икономическо значение за жителите на цялата планета. По данни на Световната здравна организация, около 1/3 от населението по света, т.е. два милиарда души са инфектирани с *Mycobacterium tuberculosis* и са с риск за развитие на заболяването.

Повече от 8 милиона души годишно заболяват от туберкулоза и около 2 милиона умират от това заболяване.

България е страна със средно ниво на разпространение на туберкулозната инфекция, между 12 и 80 души на 100 000 население.

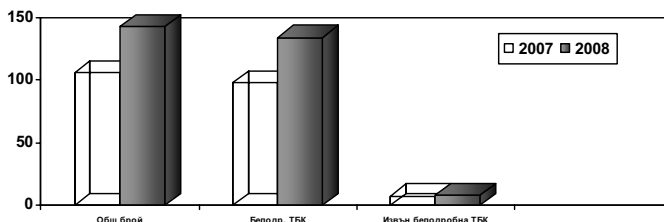
Заболените от туберкулоза във Варненски регион през 2008 г. са били 143 човека с 37 повече от регистрираните през 2007г.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Целта на настоящето проучване е да се направи сравнителен анализ на някои показатели на туберкулозната заболяемост във Варненски регион през 2007 и 2008 г.

Проучени бяха болелите и лекувани от туберкулоза през 2007 и 2008 година във Варненски регион. Данните са събрани от Областен диспансер за пневмофтизиатрични заболявания със стационар ЕООД гр. Варна, Дирекция "Надзор на заразните болести" при РИОКОЗ гр. Варна и Регионален център по здравеопазване гр. Варна.

През 2008 г. **общата** заболяемост от туберкулоза във Варненски регион е по-висока в сравнение с 2007 г. (Фиг.1)

Фигура 1. Общ брой и разпределение на болелите от туберкулоза /белодробна и извънбелодробна/ през 2007 и 2008 година.

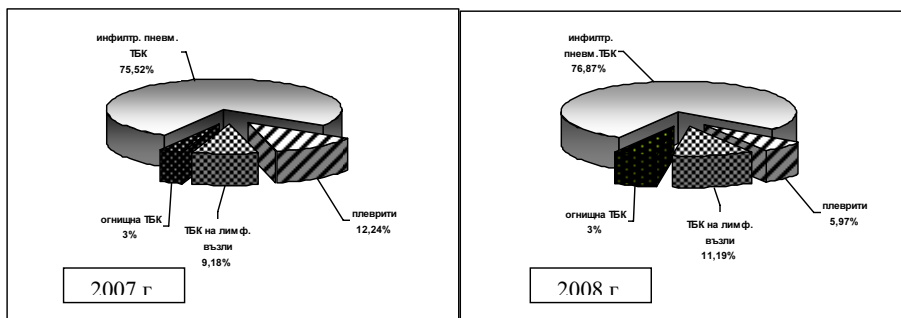
Общият брой болели от туберкулоза през 2008 г. е 143 (31.22 ‰) или с 8 пункта повече (106 болели (23.12 ‰) в сравнение с 2007 г.

Анализът на епидемиологичната характеристика на туберкулозата показва една нерадостна картина. Налице е трайна тенденция за увеличаване броят на заболялите от белодробна туберкулоза, като през 2008 г. те са се увеличили с 36 души. На таблица 1 е представена заболяемостта от **белодробна туберкулоза**

Таблица 1. Заболяемостта от белодробна туберкулоза за 2007/2008 г.

Година	Брой заболяли	Заболяемост - ‰
2007 г.	98	21.124
2008 г.	134	29.260

И през двете години най-честа форма на белодробна туберкулоза е инфилтративно-пневмоничната туберкулоза – 103 болни /през 2008/ спрямо 74 през 2007 г. Те представляват съответно 76.87% и 75.51% от всички случаи с белодробна ТБК. Следващо място по честота през 2007 г. заема туберкулозният плеврит : 12 болни (12.24%), а през 2008 г.- ТБК на лимфни възли - 15 болни (11.19%). /фиг 2/

Фигура 2. Видове белодробни форми ТБК през 2007 и 2008 г.

От формите на **извънбелодробната туберкулоза** и през двете години с най-честа клинична изява са ТБК на шийните лимфни възли и туберкулозният спондилит./фиг 3/

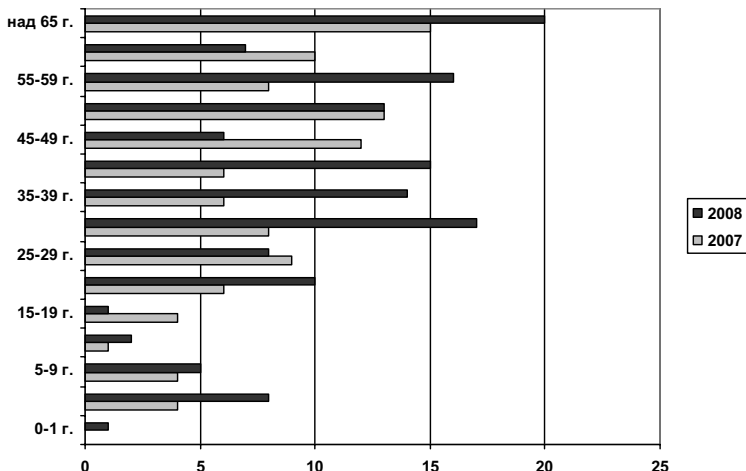

Фигура 3. Форми на извънбелодробни ТБК през 2007 и 2008 г.

Във Варненски регион туберкулозно болни са открити в 11 общини, като през 2007 г най-разпространено е заболяването в община Белослав – 8 болни, Варна - 4,

Аксаково – 4, докато през 2008 година най- засегнати са общините Провадия - 9 болни, Долен Чифлик – 6, Аксаково –5

На фигура 4 са представени заболялите от туберкулоза по възрастови групи:

Фигура 4. Данни за възрастовото разпространение на ТБК през 2007 и 2008 г.

Най-голям е броя на заболялите над 65 години -през 2007 година те са 15, а през 2008 година-20 души /от общия брой заболяли /.

На таблица 2 са представени възрастови групи от населението с най-висока заболяемост / брой заболяли изчислени на 1000 000 от населението/ през 2007 година.

Таблица 2. Възрастови групи с най-висока заболяемост от туберкулоза през 2007 г.

Възраст	Брой заболяли	Заболеваемост ‰
50-54 г	13	40.30
60-65 г	10	39.57
45-49 г.	12	38.98

През 2007 г. най-висока е заболяемостта сред хората на възраст между 50-54 години, между 60-65 г. и сред хората между 45-49 г.

От данните в таблица 3 се вижда, че през 2008 г. най-висока заболяемост е регистрирана сред населението между 55-59 г, между 40-45 г и хората сред 30-34 години.

Таблица 3. Възрастови групи с най-висока заболяемост от туберкулоза през 2008 г.

Възраст	Брой заболяли	Заболеваемост ‰
55-59 г	16	49.40
40-45 г	15	49.10
30-34 г	17	44.25

Тревожен е фактът, че през 2008 г. се увеличила заболяемостта сред децата - сред болелите има 17 деца (19.52 ‰), като най- малкият пациент е на 9 месеца, докато през 2007 г. броят на болелите деца е 11 (12.63 ‰). Причина за увеличената заболяемост от туберкулоза сред децата е може би липсата на критерии за обхват и качество на първичната БЦЖ имунизация и реимунизация, липса на ранна диагностика, недостатъчна здравна култура на населението по отношение на туберкулозното заболяване, влошена комунално- битова хигиена. (7).

При направеното проучване се установи, че сред индивидите изложени на рискови фактори заболяемостта е значително по- висока. От проучените пациенти 29% имат придружаващо извънбелодробно заболяване (захарен диабет, сърдечни заболявания, карцином и др.). Умерено употребяват алкохол 32%, а пушачи са 45%.

И в двете сравнени години /2007 и 2008/ заболяемостта сред мъжете е по- висока /съответно 64,51 % през 2007 спрямо 70.63 % през 2008 г /. Това вероятно е свързано с наличие на повече рискови фактори при тях.

Важен показател, характеризиращ туберкулозната ендемия е бацилоотделянето. Броят на болните с бацилоотделяне е представен в Таблица 4. Увеличението е с 12 болни или с 2.63 пункта.

Таблица 4. Брой бацилоотделители за 2007/2008 г.

Година	Брой бацилоотделители	‰
2007 г.	53	11.562
2008 г.	65	14.190

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проведеното проучване ни дава основание да направим следните изводи:

1. Общият брой на болелите от туберкулоза през 2008 г. е 143, с 37 повече в сравнение с 2007 г.
2. Налице е тенденция за увеличаване броя на болелите от белодробни форми на туберкулоза – през 2008 г. те са с 36 повече.
3. През 2007 и 2008 г. от туберкулоза е засегнато главно населението в активна възраст.
4. През двете сравнени години сред болелите най- висок относителен дял заема групата на безработните -36.79% през 2007 г. и 35.66% за 2008 г.
5. Тревожен факт е големият брой бацилоотделители и увеличаването им през 2008 г.
6. През 2008 г. е увеличена и заболяемостта сред децата.

Въз основа на това могат да бъдат дадени следните препоръки :

1. Прецизно да се прилага БЦЖ ваксинация и реваксинация.
2. Да се подобрят здравните знания за туберкулозата сред населението.
3. Да се извършват скринингови прегледи на рисковите групи от населението.
4. Активно да се откриват всички инфектирани и новозаболенели.
5. Да се провежда и контролира химиопрофилактиката на контактните лица
6. Да се прилага и контролира изпълнението на националната програма “ Подобряване контрола на туберкулозата в България”.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Бакърджиев,Л., Д. Стефанова, В. Ничев. Епидемиология на туберкулозата и хроничните неспецифични белодробни заболявания в Република България (1980-1992 г.). Пневмология и фтизиатрия, С., XXVIII, 1991,3/ 4, 8-11.

[2] Вълканова, Н., Ц. Паунов, Р. Константинов, Хр. Романова, П. Манолов, З. Танкова, М. Денева, Е. Ангелов. Някои аспекти на туберкулозната заболяемост и лекарствена устойчивост на щамове *Mycobacterium tuberculosis* за периода 1986-2000 г., диагностицирани в държавна белодробна болница (ДББ) – Варна. Инфектология, С., XXXIX, 2002, 2, 19-24.

[3] Минчев, П., С. Велizarова. Епидемиология и организация на борбата с белодробните болести. Пневмология и фтизиатрия, С., XXII, 1985, 3, 1-5.

[4] Минчев, П. Туберкулозата у децата епидемиология, критерии за диагноза, специфична имунопрофилактика [un. bg./ File/Presentation_Minchev_WIBD.22.03.2008](http://File/Presentation_Minchev_WIBD.22.03.2008).

За контакти:

Габриела Цанкова, Медицински университет гр. Варна, Медицински колеж, УНС „Медицински лаборант“, e-mail: [gabriela_sc @ abv.bg](mailto:gabriela_sc@abv.bg)

Докладът е рецензиран.